Nelson admirÃ¡lis

HozzÃ¡adta: lakosm
2004. oktÃ³ber 19. Kedd 18:34
UtolsÃ³ frissitÃ©s 2007. augusztus 22. Szerda 10:40

Az alÃ¡bbi tÃ¶rtÃ©net egy olyan emberrÅ‘l Ã©s parancsnokrÃ³l szÃ³l, aki kÃ©pes volt magÃ¡t nem kÃ-mÃ©lve szolgÃ¡lataival a hazÃ¡jÃ¡t megmenteni, Ã©s mint a tÃ¶rtÃ©nelem egyik legkivÃ¡lÃ³bb hadvezÃ©re Ã©lete vÃ©gÃ©ig legyÅ‘zhetetlen maradt bÃ ellenfÃ©llel szemben.
Horatio Nelson 1758-ban szÃ¼letett, Ã©s 1770-ben lÃ©pett az angol flotta szolgÃ¡latÃ¡ba 12 Ã©vesen. RendkÃ-vÃ¼li tehetsÃ©gÃ©nek kÃ¶szÃ¶nhetÅ‘en gyorsan haladt a rendfokozati lÃ©trÃ¡n. A francia polgÃ¡ri forradalom gyÅ‘zelme utÃ¡n Angli elsÅ‘ szÃ¡mÃº ellensÃ©ge a kÃ¶ztÃ¡rsasÃ¡gi FranciaorszÃ¡g lett, amely veszÃ©lyeztethette vilÃ¡gÃ©rdekeltsÃ©geit. Az Ã¶ssze nem sokÃ¡ig kellett vÃ¡rni, de az 1797. Ã©v meghozta az elsÅ‘ harcokat Nelson szÃ¡mÃ¡ra is, mÃ©ghozzÃ¡ GenovÃ¡nÃ¡l, ahol a brit fÃ¶ldkÃ¶zi-tengeri flotta hajÃ³csoportja legyÅ‘zte NapÃ³leon 13 sorhajÃ³bÃ³l Ã¡llÃ³ egysÃ©gÃ©t, Ã©s ott mÃ¡r rÃ¶gtÃ¶n kitÅ jÃ¶vendÅ‘beli admirÃ¡lis egy brit hajÃ³ parancsnokakÃ©nt. Nem sokat vÃ¡ratott magÃ¡ra a kÃ¶vetkezÅ‘ Ã¶sszetÅ±zÃ©s sem, SpanyolorszÃ¡g ugyanis megszakÃ-totta az angolokkal kÃ¶tÃ¶tt szÃ¶vetsÃ©gÃ©t, Ã©s FranciaorszÃ¡g mellÃ© csatlakozott. A franciÃ¡k ekkor mÃ¡r terveztek egy Ã•rorszÃ¡gban valÃ³ katonai partraszÃ¡llÃ¡st. Ennek a tervnek a vÃ©grehajtÃ¡sÃ¡hoz egyesÃ-teni szÃ¡ndÃ©koztÃ¡k a francia Ã©s spanyol flottÃ¡t. A fÃ¶ldkÃ¶zi-tengeri erÅ‘ket is Brest kikÃ¶tÅ‘jÃ©ben akartÃ¡k csoportosÃ-tani.

A Sao Vincent-i csata 1797. februÃ¡r 14-Ã©n az angol hajÃ³csoport megpillantotta a spanyol flottÃ¡t, amely Ã¡thaladt a GibraltÃ¡ri-szoroson az Atlanti-Ã³ceÃ¡nra. Az angoloknak mindÃ¶ssze 15 sorhajÃ³juk volt Jervis admirÃ¡lis parancsnoksÃ¡gÃ¡val, mÃ-g a spanyolok szÃ¡mbelileg sokkal nagyobb fÃ¶lÃ©nyben voltak 27 sorhajÃ³val. KÃ¶ztÃ¼k volt az admirÃ¡lis hajÃ³ja is, a Santissima Trinidad, a kor legnagyobb hajÃ³ja nÃ©gy sor fedÃ©lzeti Ã¡gyÃºval, Ã¶sszesen 130-cal. A parancsnok Cordoba flottaadmirÃ¡lis volt. RÃ³la mÃ¡r elÅ‘tte bebizonyosodott, hogy kÃ©ptelen nagy flottaegysÃ©geket irÃ¡nyÃ-tani.Â A Sao Vincent-foknÃ¡l a gyÃ¶ngÃ©bb angol csoport tÃ¡madÃ¡sba lendÃ¼lt. Mivel a spanyol flotta elÃ©g szÃ©tzil hadrendben haladt (6 hajÃ³ jÃ³val megelÅ‘zte a tÃ¶bbit), Jervis admirÃ¡lis a kÃ¶vetkezÅ‘ szavakkal parancsot adott a spanyolok oldalba tÃ¡madÃ¡sÃ¡ra: ,,AngliÃ¡nak ezekben a percekben igazÃ¡n gyÅ‘zelemre van szÃ¼ksÃ©ge." A zÃ¡szlÃ³jelre minden angol hajÃ³ egyszerre tÃ¡madt az ellensÃ©gre. Ã‰ppen a sor elejÃ©n haladÃ³ Culloden hajÃ³ parancsnoka, Tranbridge kapitÃ¡ny teljesÃ-tette a parancsot, amikor a spanyolok Ã©szrevettÃ©k a manÅ‘vert, Ã©s szintÃ©n fordulÃ³ba kezdtek. A hÃ¡tul harmadik angol hajÃ³, a Captain Nelson parancsnoksÃ¡gÃ¡val (aki egyben az angol utÃ³vÃ©d parancsnoka is volt) egyedÃ¼l kivÃ¡lt a sorbÃ³l, Ã©s megrohamozta a felzÃ¡rkÃ³zni szÃ¡ndÃ©kozÃ³ spanyol hajÃ³kat. Â LÃ¡tva az esetet, az admirÃ¡lis tÃ¶rzstisztjeinek fÅ‘nÃ¶ke csendesen ezt mormolta: ,,Ha ennek az embernek az engedetlensÃ©ge mindig ilyen lesz, elÅ‘re megbocsÃ¡tom neki." A parancsszegÃ©s pÃ©ldÃ¡jÃ¡t azonban mÃ©g be fogja mutatni Nelson. Mivel a Captain kivÃ¡lt a sorbÃ³l, egy ideig egymaga harcolt fÃ©l tucat spanyol hajÃ³ ellen, amÃ-g Traubridge Ã©s Collingwood kapitÃ¡ny ki nem mentettÃ©k szorongatott helyzetÃ©bÅ‘l. (Collingwood kÃ©sÅ‘bb Nelson jÃ³ barÃ¡tja Ã©s helyettese lett a sorsdÃ¶ntÅ‘ csatÃ¡kban.) Nelson hajÃ³ja jÃ³cskÃ¡n megszenvedett az ellensÃ©g golyÃ³zÃ¡porÃ¡tÃ³l, de mÃ©g Ã-gy is foglyul ejtett kÃ©t ellensÃ©ges hajÃ³t.

A csatÃ¡t az angolok nyertÃ©k meg, Ã©s megnÅ‘tt a nemzet lelkesedÃ©se. Ekkor Ã-rta Nelson: ,,A spanyolok nagyon szÃ©p hajÃ³kat Ã©pÃ-tenek, de embereket hozzÃ¡juk nem tudnak olyan kÃ¶nnyen Ã©pÃ-teni. A flottÃ¡juk rossz legÃ©nysÃ©gbÅ‘l Ã©s rosszabb tisztikarbÃ³l Ã¡ll." Majd ezutÃ¡n: ,,Ã§gy hÃ-rlik, SpanyolorszÃ¡g a Francia KÃ¶ztÃ¡rsasÃ¡got ellÃ¡tja 14 csatahajÃ³val, amelyek kÃ©szek kihajÃ³zni. FÃ¶ltÃ©telezem, hogy ezek a hajÃ³k legÃ©nysÃ©g nÃ©lkÃ¼l vannak, mert ha a KÃ¶ztÃ¡rsasÃ¡g a egyÃ¼tt vennÃ© Ã¡t Å‘ket, az volna a legbiztosabb mÃ³dja annak, hogy mindet elveszÃ-tse." (KÃ¼lÃ¶nben a franciÃ¡k sem Ã¡lltak jobban: a tapasztalt tengerÃ©sztiszteket kivÃ©geztÃ©k a forradalomban, Ã-gy hadnagyokbÃ³l lett admirÃ¡lisok parancsnokoltak, a legÃ©nysÃ©g nagy rÃ©sze pedig bÃ¶rtÃ¶nÃ¶kbÅ‘l tÃ¶megÃ©vel kiengedett bÅ±nÃ¶zÅ‘ volt.)

Az abukÃ-ri csata NapÃ³leon olaszorszÃ¡gi gyÅ‘zelmeivel kiÅ±zte az angol kirÃ¡lyi flottÃ¡t a FÃ¶ldkÃ¶zi-tengerrÅ‘l, Ã©s kezdte Ã¶sszevonni Ãºjabb hÃ³dÃ-tÃ¡sokra hajÃ³hadÃ¡t Toulon kikÃ¶tÅ‘jÃ©ben. Jervis admirÃ¡lis elhatÃ¡rozta, hogy egy tucat hadihajÃ a FÃ¶ldkÃ¶zi-tengerre kÃ¼ld, Ã©s ennek a csoportnak a parancsnoksÃ¡gÃ¡val azt a fiatal ellentengernagyot bÃ-zta meg, aki vak volt a jobb szemÃ©re az 1795. Ã©vi basztijai tÃ¡madÃ¡s Ã³ta, majd ezek utÃ¡n 1797 jÃºliusÃ¡ban a Santa Cruz-i csatÃ¡ban a KanÃ¡ri-szigeteken elvesztette az egÃ©sz jobb karjÃ¡t is. Vak Ã©s nyomorÃ©k... gondolnÃ¡nk. Nelson minden esetre nem volt az erkÃ¶lcsi szempontbÃ³l. Ezt bizonyÃ-tja a nÃ-lusi csata, ahogyan azt az angolok nevezik, vagy az abukÃ-ri, ahogy a franciÃ¡k, amely visszaadta AngliÃ¡nak a vilÃ¡gtengereken valÃ³ uralmÃ¡t, egÃ©szen a mÃ¡sodik vilÃ¡ghÃborÃº vÃ©gÃ©ig. NapÃ³leon pedig Toulonban, mivel ideiglenesen elÃ¡llt a brit szigetek elfoglalÃ¡sÃ¡nak tervÃ©tÅ‘l, 36 000 katonÃ¡bÃ³l Ã¶sszevont egy expedÃ-ciÃ³s hadtestet Egyiptom elfoglalÃ¡sÃ¡ra. Nelson 1799. mÃ¡jus 17-Ã©n Toulon elÃ© Ã©rkezett, majd SzardÃ-nia szigetÃ©n meghÃºzÃ³dott egy vihar elÅ‘l. A francia hajÃ³k 1799. mÃ¡jus 19-Ã©n indultak el ToulonbÃ³l, egyes forrÃ¡sok szerint tÃ¶bb mint 350 szÃ¡llÃ-tÃ³hajÃ³val. Ezeken 36 000 katona 2000 szÃ¡razfÃ¶ldi Ã¡gyÃºval Ã©s teljes felszerelÃ©ssel indult Ãºtnak. Ezt az impozÃ¡ns hadmÅ±veletet mindÃ¶ssze 13 sorhajÃ³ Ã©s 6 fregatt kÃ-sÃ©rte. SzerencsÃ©jÃ¼kre Nelson nem Ã©rtesÃ¼lt a hadmÅ±velet megkezdÃ©sÃ©rÅ‘l, Ã©s Ã-gy elkerÃ¼ltÃ©k a teljes megsemmisÃ Amikor Nelson tudomÃ¡st szerzett az esetrÅ‘l, elkezdte keresni a franciÃ¡kat. ElÅ‘szÃ¶r vÃ©gig az olasz partoknÃ¡l, majd amikor megtudta, hogy NapÃ³leon Ãºtkezben elfoglalta MÃ¡ltÃ¡t, azt gondolta, hogy a tÃ¡madÃ¡s SzicÃ-lia ellen indul. VÃ©gÃ¼l is egy kereskedelmi hajÃ³ tÃ¡jÃ©koztatta arrÃ³l, hogy a tÃ¡madÃ¡s cÃ©lja Egyiptom. IrÃ¡nyt vett Alexandria felÃ©, azonban ott nem talÁ senkit, tehÃ¡t visszaindult SzicÃ-liÃ¡ra. Ã§tkÃ¶zben a franciÃ¡k kÃ¶zvetlen kÃ¶zelÃ©ben haladtak el, de nem vettÃ©k Ã©szre egymÃ¡st. A francia had 1799. jÃºlius 1-jÃ©n Ã©rt AlexandriÃ¡ba. A partraszÃ¡llÃ¡s utÃ¡n NapÃ³leon megparancsolta a kÃ-sÃ©rő hajÃ³had parancsnokÃ¡nak, hogy a hajÃ³kat helyezze biztonsÃ¡gba, az alexandriai kikÃ¶tÅ‘ erÅ‘djeinek oltalma alÃ¡. A parancsnok, Francois-Paul Brueys d'Aigalliers 1799-ig kÃ¶zÃ¶nsÃ©ges hadnagy volt, akit a forradalom tett tÃ¡bornokkÃ¡, Ã©s

aki nem volt kÃ©pes hajÃ³hadat csatÃ¡ba vezetni, kÃ¼lÃ¶nÃ¶sen nem Nelson ellen. Brueys nem hajtotta vÃ©gre NapÃ³leon parancsÃ¡t, mert szerinte az alexandriai kikÃ¶tÅ‘ tÃºl sekÃ©ly, Ã©s hajÃ³i megfeneklenÃ©nek. Ehelyett a kÃ¶zeli abukÃ-ri Ã¶bÃ ment, Ã©s ott vetett horgonyt. TizenhÃ¡rom sorhajÃ³ Ã©s nÃ©gy fregatt Ã¡llt a rendelkezÃ©sÃ©re, Ã¶sszesen 1200 Ã¡gyÃºval a fedÃ©lzeteken. Nem foganatosÃ-tottak Ã³vintÃ©zkedÃ©seket, nem kÃ¼ldtek a nyÃ-lt tengerre felderÃ-tÅ‘ket, pedig megtudtÃ¡k hogy az angolok keresik Å‘ket. Az admirÃ¡lisok nem is tudtak megegyezni a helyzet elfoglalÃ¡sÃ¡ban. TÃ¶bbsÃ©gÃ¼k olyan volt, mint Chayla is, aki egyike volt a legjobb tengerÃ©szeknek, Ã©s akit megedzett a 23 Ã©vi szolgÃ¡lat a tengeren. TizenhÃ¡rom csata Ã©s nÃ©hÃ¡ny sebesÃ¼lÃ©s utÃ¡n azt mondta a parancsnoknak, hogy egyedÃ¼li mentsÃ©gÃ¼k a mozgÃ¡sban valÃ³ harc, mert ebben az Ã¡llÃ³ helyzetben elvesztek. Brueys tÃ©tovÃ¡zott, majd tisztikara fÅ‘nÃ¶kÃ©nek javaslatÃ¡t fogadta el, hogy horgonyozva harcoljanak. Ezt a hajÃ³k rossz Ã¡llapotÃ¡val indokoltÃ¡k Ã©s a legÃ©nysÃ©g kÃ©pzetlensÃ©gÃ©vel. A hajÃ³k kÃ¼lÃ¶nben sem voltak harckÃ©pesek, mert a legÃ©nysÃ©g fele - tÃ¶bb mint 4000 ember - v szÃ¡razfÃ¶ldÃ¶n tartÃ³zkodott, vagy a csÃ³nakokban az ellÃ¡tÃ¡srÃ³l gondoskodott. Ez volt a helyzet, amikor 1799. augusztus 1-jÃ©n dÃ©lutÃ¡n fÃ©l nÃ©gy felÃ© az angol hajÃ³k megjelentek az Ã¶bÃ¶l elÅ‘tt. 10 sorhajÃ³ Ã¶sszesen 900 Ã¡gyÃ szÃ¡mbelileg gyengÃ©bb a franciÃ¡knÃ¡l. Francia rÃ©szrÅ‘l arra szÃ¡mÃ-tottak, hogy csak a kÃ¶vetkezÅ‘ napon kerÃ¼l sor a harcra, viszont Nelson lÃ¡tta, hogy az ellensÃ©g meg van lepve, viszont mÃ¡snapra mÃ¡r nem lesz, ezÃ©rt a kÃ¶zelgÅ‘ esteledÃ©s ellenÃ©re jelt adott a tÃ¡madÃ¡sra. Az admirÃ¡lis Ã©s hajÃ³inak parancsnokai kivÃ¡lÃ³an megÃ©rtettÃ©k egymÃ¡st. csoport Ã¶t hajÃ³ja AbukÃ-r-sziget Ã©s a francia flotta Ã©le kÃ¶zÃ© irÃ¡nyult. Nelson a tÃ¶bbi hajÃ³val a francia hajÃ³k vonalÃ¡ Ã©lÃ¼knÃ©l Ã©s kÃ¶zÃ©psÅ‘ rÃ©szÃ¼knÃ©l a nyÃ-lt tenger felÅ‘l tÃ¡madta. Ã•gy a franciÃ¡k kÃ©toldali csapÃ¡s alÃ¡ kerÃ¼lt horgonyzÃ³ hajÃ³ik mindezt betetÅ‘zve bele sem tudtak avatkozni tÃ¶rtÃ©ntekbe. A francia hajÃ³k kÃ©t oldalrÃ³l sÃºlyos csapÃ¡sokat kaptak. Csak roncsok maradtak belÅ‘lÃ¼k. Este nyolc Ã³rÃ¡ra mÃ¡r a harc heve lanyhult, de ekkor mÃ©g hÃ¡rom elÅ‘zÅ‘leg lemaradt brit hajÃ³ Ã©rkezett, Ã©s a francia vonal kÃ¶zepÃ©n nekilÃ¡tott befejezni azt, ami mÃ©g megmaradt. FranciaorszÃ¡g legnagyobb hadihajÃ³ja, a 120 Ã¡gyÃºval felszerelt Orient is tÅ±z alÃ¡ kerÃ¼lt. A csapÃ¡sok mind sÃºlyosabbakkÃ¡ vÃ¡ltak. Brueys parancsnok mÃ¡r kÃ©tszer megsebesÃ¼lt. Egy Ã¡gyÃºgolyÃ³val ÃºgyszÃ³lvÃ¡n kettÃ©szakÃ-t visszautasÃ-totta, hogy a sebesÃ¼ltek Ã³vÃ³helyÃ©re vigyÃ©k, e szavakkal: ,,Egy francia admirÃ¡lisnak parancsok adÃ¡sa kÃ¶zben kell meghalnia." Este tÃ-z Ã³ra kÃ¶rÃ¼l az Orient sajÃ¡t puskaporkÃ©szletÃ©nek robbanÃ¡sÃ¡tÃ³l egÃ©sz legÃ©nysÃ Ã©s az admirÃ¡lissal egyÃ¼tt elsÃ¼llyedt. Â A harc az Ã©jszakÃ¡ban is folyt. A kÃ¶rÃ¶s-kÃ¶rÃ¼l Ã©gÅ‘ hajÃ³k misztikus fÃ©nn Ã¡rasztottÃ¡k el a kÃ¶rnyÃ©ket. A francia Spartiatate pÃ¡rharcot vÃ-vott Nelson hajÃ³jÃ¡val, a Vanguarddal. Az elÅ‘bbi hajÃ³nak nagyon tehetsÃ©ges parancsnoka volt EmÃ©rian kapitÃ¡ny szemÃ©lyÃ©ben. LÃ¶vÃ©seik cÃ©lba talÃ¡ltak. Egy grÃ¡nÃ¡tszilÃ¡r Nelsont is fejbe talÃ¡lta, kiszakÃ-tva egy darab hÃºst a vak szeme fÃ¶lÃ¼l. A legÃ©nysÃ©g azt hitte, tÃ¶bbÃ© nem Ã¡ll fel, de miutÃ¡n sebÃ©t bekÃ¶tÃ¶ztÃ©k, az admirÃ¡lis ismÃ©t ott volt a parancsnoki helyen. NemsokÃ¡ra a francia hajÃ³ majd 70 talÃ¡la a testÃ©ben elsÃ¼llyedt. EmÃ©rian kapitÃ¡ny fogsÃ¡gba esett. Amikor Nelsonnak Ã¡t akartÃ¡k adni a fogoly kardjÃ¡t, Å‘ visszautasÃ-totta: ,,AdjÃ¡k neki vissza - parancsolta a tisztnek, aki a kardot hozta. - Megmutatta, hogy igazÃ¡n jÃ³l bÃ¡nik vele." Az abukÃ-ri csata NapÃ³leon flottÃ¡jÃ¡nak teljes szÃ©tverÃ©sÃ©vel vÃ©gzÅ‘dÃ¶tt. A vesztesÃ©gek nagyon sÃºlyosak vo Tizenegy sorhajÃ³t vesztett Ã©s kÃ©t fregattot. A franciÃ¡knak 1700 halottjuk, 1500 sebesÃ¼ltjÃ¼k lett, 3000-en hadifogsÃ¡gba estek. Az angolok vesztesÃ©ge 188 halott Ã©s 677 sebesÃ¼lt. Az angol flotta nÃ¶vekedett is: 9 sorhajÃ³t Ã©s 2 fregattot zsÃ¡kmÃ¡nyoltak, de mivel a hajÃ³k egy rÃ©sze csak ÃºszÃ³ roncs volt, mindÃ¶ssze 5 sorhajÃ³t vontattak el, Ã©s megjavÃ-tÃ¡suk utÃ¡n beiktattÃ¡k Å‘ket flottÃ¡jukba. Az abukÃ-ri-Ã¶bÃ¶lbÅ‘l csak Villeneuve ellentengernagy vezetÃ©sÃ©vel 2 sorhajÃ³nak Ã©s 2 fregattnak sikerÃ¼lt megszÃ¶knie. Ennek oka az, hogy az emlÃ-tett hajÃ³k mint utÃ³vÃ©dek kÃ-vÃ¼l maradtak a harcbÃ³l. Az ellentengernagyot otthon sÃºlyos vÃ¡dak Ã©rtÃ©k, hogy nem segÃ-tett a legyÅ‘zÃ¶tt fÅ‘ erÅ‘knek. Ez a veresÃ©g nagyban hozzÃ¡jÃ¡rult NapÃ³leon Egyiptom elleni hadjÃ¡ratÃ¡nak sikertelensÃ©gÃ©hez. Maga NapÃ³leon a szerencsÃ©vel hatÃ¡ros mÃ³don menekÃ¼lt egy hajÃ³n 1799. szeptember 9-Ã©n vissza FranciaorszÃ¡gba. KÃ¶zben Nelson NÃ¡polynÃ¡l segÃ©dkezett az ottani kirÃ¡lynak a franciÃ¡k ellen, de a gyÅ‘zelme utÃ¡ni megtorlÃ¡sok miatt az angol kormÃ¡ny nÃ¡polyi kÃ¶vetÃ©vel, Hammilton lorddal Ã©s Nelson kedvesÃ©vel, lady Hammiltonnal egyÃ¼tt visszahÃ-vta AngliÃ¡ba.{mospagebreak title=KoppenhÃ¡ga}

1801. Ã¡prilis 2. - KoppenhÃ¡ga Ennek a harcnak a tÃ¶rtÃ©nete merÅ‘ben eltÃ©r a klasszikusnak mondhatÃ³ tengeri csatÃ¡kÃ©tÃ³l. MÃ©gpedig azÃ©rt, mert az Ã¼tkÃ¶zet vezÃ©rÃ©nek, Nelsonnak a legnagyobb tekintÃ©lyt egy parancsszegÃ© meg, amely vÃ©gÃ¼l is sikerhez vezetett. Egy olyan orszÃ¡g hajÃ³hadÃ¡t gyÅ‘zte le, amely nem is Ã¡llt hadban AngliÃ¡val, Ã©s arra nÃ©zve ez a flotta semmilyen veszÃ©lyt nem jelentett. Ez a gyÅ‘zelem fÃ¶lÃ¶sleges is volt, mert az angol diplomÃ¡cia mÃ¡ jelentÅ‘s sikereket Ã©rt el a DÃ¡niÃ¡val valÃ³ tÃ¡rgyalÃ¡sokkal. DÃ¡nia egyfÃ©le ,,semlegessÃ©gi fegyveres szÃ¶vetsÃ©g"-ben Ã©szak-eurÃ³pai Ã¡llamokkal, Ã©lÃ¼kÃ¶n OroszorszÃ¡ggal. Anglia nyomÃ¡st gyakorolt DÃ¡niÃ¡ra, hogy lÃ©pjen ki ebbÅ‘l a szÃ¶vetsÃ©gbÅ‘l. Ezek utÃ¡n a dÃ¡n partok mentÃ©n erÅ‘fitogtatÃ¡s cÃ©ljÃ¡bÃ³l megjelent az angol flotta. A csoportban 20 sorh 5 fregatt Ã©s 28 egyÃ©b hajÃ³ volt, Hyde Parker admirÃ¡lis parancsnoksÃ¡gÃ¡val. Helyettese az abukÃ-ri csata utÃ¡n altengernagyi rangba elÅ‘lÃ©ptetett Horatio Nelson volt. Az elÅ‘Å‘rs hajÃ³inak volt a parancsnoka az Elephant hajÃ³n. Az angolok tÃ¡madÃ¡sa a koppenhÃ¡gai Ã¶bÃ¶lben vette kezdetÃ©t a reggeli Ã³rÃ¡kban, amikor az elÅ‘Å‘rs hajÃ³i beÃºsztak az Ã¶bÃ¶lbe. Az szÅ±k volt Ã©s jÃ³l vÃ©dett a sekÃ©ly vÃ-ztÅ‘l. A partok mentÃ©n az erÅ‘dÃ-tmÃ©nysor Ã¡gyÃºi meredeztek a te ezenfelÃ¼l pedig ott horgonyzott a dÃ¡n flotta 18 egysÃ©ge az elÅ‘re kijelÃ¶lt helyeken. Nelson alig tudta kicsikarni Parker jÃ³vÃ¡hagyÃ¡sÃ¡t az akciÃ³ra a Nelsonra mÃ¡r nagyon fÃ©ltÃ©keny tÃ¶rzstisztektÅ‘l. Parker a flotta fÅ‘ erÅ‘ivel pÃ¡r mÃ©rfÃ¶ld tÃ¡volsÃ¡gbÃ³l szemlÃ©lte a tÃ¶rtÃ©nteket. Az angol hajÃ³k egymÃ¡s utÃ¡n sorban lehorgonyoztak a dÃ¡n hajÃ³kkal szemben, mintegy 500 mÃ©terre. A dÃ¡nok nyitottak elsÅ‘nek tÃ¼zet, Ã©s veszÃ©lyesebbek voltak, mint azt az angolok feltÃ©teleztÃ©k. NemsokÃ¡ra hÃ¡rom brit sorhajÃ³ sÃºlyosan sÃ©rÃ¼lten a part menti zÃ¡tonyokra futott, hogy el ne sÃ¼llyedjen. Parker nÃ©zte zÃ¡szlÃ³shajÃ³jÃ¡rÃ³l, a LondonrÃ³l a tÃ¶rtÃ©nteket, Ã©s arra a megÃ¡llapÃ-tÃ¡sra jutott, hogy nincs Ã©rtelme folytatni a harcot. HajÃ³jÃ¡n ki is tÅ±ztÃ©k a jelzÃ©st: ,,A csatÃ¡t megszakÃ-tani!" Ezt a jelzÃ©st lÃ¡ttÃ¡k Nelson tisztjei, Ã©s a hÃ-radÃ³s tiszt kÃ¶ is vele. Nelson erre megkÃ©rdezte: ,,Milyen jelzÃ©s van az Å‘ hajÃ³jÃ¡n?" A tiszt azt felelte: ,,A csatÃ¡ra fÃ¶l!" jelzÃ©s. A kÃ¶vetkezÅ‘ kÃ©rdÃ©s az volt, hogy milyen jelzÃ©s van az admirÃ¡lis hajÃ³jÃ¡n. A vÃ¡lasz szerint a 39-es, vagyis: ,,A csatÃ¡t megszakÃ-tani!" Erre Nelson felemelte a tÃ¡vcsÃ¶vet, az admirÃ¡lis hajÃ³ja felÃ© fordult, a tÃ¡vcsÃ¶vet a vak szeme elÃ©

tartotta, Ã©s azt mondta: ,,Ã‰n igazÃ¡n nem lÃ¡tok semmifÃ©le jelzÃ©st." A harc tehÃ¡t folytatÃ³dott tovÃ¡bb. A dÃ¡nok emberf
erÅ‘vel vÃ©dekeztek. ErejÃ¼k viszont gyorsan kimerÃ¼lt az angolok megÃºjulÃ³ tÃ¡madÃ¡saitÃ³l. A brit hajÃ³k sem voltak
kÃ¼lÃ¶nb Ã¡llapotban, csakhogy a dÃ¡nok ezt nem tudhattÃ¡k. Nelson ezÃ©rt ultimÃ¡tumot kÃ¼ldÃ¶tt a dÃ¡n kormÃ¡nynak az
ellensÃ©geskedÃ©sek azonnali megszÃ¼ntetÃ©sÃ©re, vagy ahogyan fogalmazott: ,,kÃ¼lÃ¶nben felgyÃºjtjÃ¡k az Ã¶sszes dÃ¡
hajÃ³t, legÃ©nysÃ©gÃ©vel egyÃ¼tt." Azt csak Å‘ tudta, hogy kÃ©ptelen lett volna vÃ©ghezvinni. NÃ©gy kÃ-nos Ã³ra utÃ¡n meg
dÃ¡n megbÃ-zott, Ã©s alÃ¡Ã-rta Parkerral a fegyverszÃ¼neti megÃ¡llapodÃ¡st, egyben pedig meg is bocsÃ¡totta Nelsonnak a
parancs megszegÃ©sÃ©t. Nelsonnak Ã³riÃ¡si szerencsÃ©vel bejÃ¶tt ez a hazÃ¡rdjÃ¡tÃ©k, a dÃ¡n parti Ã¼tegek ugyanis jÃ³
Ã¡llapotban voltak, a visszavonulÃ¡s meg nagy vesztesÃ©gek Ã¡rÃ¡n folyhatott volna le a szÅ±k Ã¶bÃ¶lbejÃ¡raton Ã¡t. Ez a
fÃ¶lÃ¶sleges Ã¶sszecsapÃ¡s nagy vesztesÃ©gekkel jÃ¡rt. DÃ¡n rÃ©szrÅ‘l majd 6000 ember halt meg, megsebesÃ¼lt vagy
fogsÃ¡gba kerÃ¼lt, mÃ-g az angolok vesztesÃ©ge 900 halott Ã©s sebesÃ¼lt volt. Parker admirÃ¡lis visszatÃ©rt hazÃ¡jÃ¡ba, Ãºj
beosztÃ¡sba, az angol flotta hajÃ³i pedig tovÃ¡bb szeltÃ©k a Balti-tenger vizeit, az Ãºj fÅ‘parancsnokkal, Horatio Nelson
altengernaggyal.

A trafalgari Ã¼tkÃ¶zet elÅ‘zmÃ©nyei Az Ãºjabb hÃ¡borÃºra nem kellett sokat vÃ¡rni. FranciaorszÃ¡gban becsaptÃ¡k a
forradalmat, NapÃ³leon Bonaparte megerÅ‘sÃ-tette hatalmÃ¡t, majd 1804. december 2-Ã¡n csÃ¡szÃ¡rrÃ¡ koronÃ¡ztatta magÃ¡t.
Anglia szÃ¶vetsÃ©gesei OroszorszÃ¡g, Ausztria, SvÃ©dorszÃ¡g Ã©s a NÃ¡polyi KirÃ¡lysÃ¡g voltak. PoroszorszÃ¡g semleges
maradt, SpanyolorszÃ¡g pedig FranciaorszÃ¡g szÃ¶vetsÃ©gese lett. NapÃ³leon elÅ‘tt vilÃ¡gos volt, hogy az erÅ‘s brit flottÃ¡t nem
kÃ©pes legyÅ‘zni, AngliÃ¡t csak invÃ¡ziÃ³ ÃºtjÃ¡n, szÃ¡razfÃ¶ldi hÃ¡borÃºban tudja meghÃ³dÃ-tani. A terv szerint 120 000 katon
vett volna rÃ©szt a hadjÃ¡ratban. Ez abban az idÅ‘ben nagy hadierÅ‘nek szÃ¡mÃ-tott. A terv a Boulognei expediciÃ³ nevet
kapta. 2000 szÃ¡llÃ-tÃ³hajÃ³ra volt szÃ¼ksÃ©g, a hajÃ³gyÃ¡rak meg csak Ãºgy ontottÃ¡k ezeket a speciÃ¡lis ÃºszÃ³ jÃ¡rmÅ±vek
IdÅ‘vel a szÃ¡razfÃ¶ldi erÅ‘k Ã©s a szÃ¡llÃ-tÃ³jÃ¡rmÅ±vek szÃ¡ma is gyarapodott. HasonlÃ³ esetek a vilÃ¡gtÃ¶rtÃ©nelemben a I
vilÃ¡ghÃ¡borÃºban voltak. Az angolok ellenlÃ©pÃ©seket tettek. Conuwalis admirÃ¡lis 17 sorhajÃ³val Ã©s 8 fregattal lezÃ¡rta Bre
kikÃ¶tÅ‘jÃ©t, Nelson pedig 14 sorhajÃ³val Ã©s 11 fregattal a FÃ¶ldkÃ¶zi-tengeren blokÃ¡d alÃ¡ vette Toulon kikÃ¶tÅ‘jÃ©t. NapÃ
Ãºj tervet szÅ‘tt, mely szerint a francia flotta egy rÃ©szÃ©nek vÃ¡ratlanul ki kell tÃ¶rnie a zÃ¡rlatbÃ³l, Ã©s elcsalnia az angol flott
rÃ©szÃ©t bizonyos gyarmatok irÃ¡nyÃ¡ba, tÃ¡madÃ¡st szÃ-nlelve ellenÃ¼k, a mÃ¡sik rÃ©sznek pedig a legyÃ¶ngÃ-tett angol flo
fÃ¶lÃ¶tt legalÃ¡bb huszonnÃ©gy Ã³rÃ¡s erÅ‘fÃ¶lÃ©nyt kell kiharcolnia, hogy legyen idÅ‘ a partraszÃ¡llÃ¡sra. NapÃ³leon, aki
egyÃ©bkÃ©nt remek hadvezÃ©r volt, kÃ©t dologban tÃ©vedett a tervezÃ©s alapszabÃ¡lyainak figyelmen kÃ-vÃ¼l hagyÃ¡sÃ¡va
hogy egy terv annÃ¡l hatÃ©konyabb, minÃ©l egyszerÅ±bb, Ã©s nem fÃ¼gg a vÃ©letlenektÅ‘l, - hogy nem lehet olyan erÅ‘kre
feladatot bÃ-zni, amelyek azt objektÃ-ven szemlÃ©lve nem kÃ©pesek vÃ©grehajtani. A terv szerint a francia fÃ¶ldkÃ¶zi-tengeri
hajÃ³hadnak 1805 tavaszÃ¡n sikerÃ¼lt kihajÃ³znia ToulonbÃ³l Villeneuve admirÃ¡lis parancsnoksÃ¡gÃ¡val. Ez a 36 Ã©ves
ellentengernagy ugyanaz a parancsnok volt, akinek nÃ©gy hajÃ³val sikerÃ¼lt megszÃ¶knie az abukÃ-ri kelepcÃ©bÅ‘l, mivel
nem tudott segÃ-tsÃ©gÃ©re lenni a flotta szÃ©tesÅ‘ben lÃ©vÅ‘ fÅ‘ egysÃ©geinek. Ezt a kitÃ¶rÃ©st ToulonbÃ³l Ã©szleltÃ©k az
fregattok, Ã©s egy rÃ©szÃ¼k kÃ-sÃ©rni kezdte a franciÃ¡kat, hogy jelezzÃ©k hollÃ©tÃ¼ket, mÃ¡s rÃ©szÃ¼k pedig Nelsonnak
hÃ-reket. A francia hajÃ³knak sikerÃ¼lt eltÅ±nniÃ¼k az angolok szeme elÅ‘l. AmÃ-g Nelson Egyiptom felÃ© kereste Å‘ket,
Ã¡thajÃ³zva a GibraltÃ¡ri-szoroson, az Atlanti-Ã³ceÃ¡non Villeneuve csoportja egyesÃ¼lt egy hÃ©t hajÃ³bÃ³l Ã¡llÃ³ csapattal
Gravina admirÃ¡lis vezetÃ©sÃ©vel, Ã©s a 18 francia sorhajÃ³ KÃ¶zÃ©p-Amerika felÃ© vette az irÃ¡nyt, most mÃ¡r NelsontÃ³l
Ã¼ldÃ¶zve. A Karib-tenger tÃ©rsÃ©gÃ©ben zsÃ¡kmÃ¡nyul ejtettek egy tizennÃ©gy teherhajÃ³bÃ³l Ã¡llÃ³ konvojt. Amikor tudom
szereztek az angolok kÃ¶zeledtÃ©rÅ‘l, rÃ¶gtÃ¶n SpanyolorszÃ¡g felÃ© fordultak, Ferrol kikÃ¶tÅ‘je felÃ©, nyomukban az angolo
akik viszont azt hittÃ©k, hogy Cadizba tartanak, Ã©s dÃ©lebbre haladtak. Ã•gy zajlott ez a furcsa hajsza oda-vissza az
Ã³ceÃ¡non. Ferrol elÅ‘tt egy rÃ¶vid csatÃ¡ra kerÃ¼lt sor Villeneuve hajÃ³i Ã©s Calder altengernagy hajÃ³i kÃ¶zÃ¶tt, amely
Ã¼tkÃ¶zetben a franciÃ¡k kÃ©t hajÃ³t Ã©s 500 embert vesztettek, a britek vesztesÃ©ge pedig 200 halott, illetve sebesÃ¼lt volt.
Villeneuve a kikÃ¶tÅ‘ben tÃ¶ltÃ¶tt egy hÃ³nap utÃ¡n 29 francia Ã©s spanyol hajÃ³val vÃ©gÃ¼l is Cadiz elÃ© Ã©rt, ahol tovÃ¡bb
hajÃ³ vÃ¡rta. Nagyon bÃ¼szke volt minderre. ,,29 hajÃ³val indulva innen - Ã-rta 1805. augusztus 7-Ã©n - Ãºgy szÃ¡mÃ-tom,
hogy kÃ©pes vagyok megÃ¼tkÃ¶zni hasonlÃ³ erejÅ± ellensÃ©ggel. Megjegyzem, hogy dÃ¼hÃ¶s leszek, ha csak 20-szal
talÃ¡lkozom." Corbet admirÃ¡lis nem kis megvetÃ©ssel ehhez azt a kommentÃ¡rt fÅ±zte, hogy abbÃ³l a 29 hadihajÃ³bÃ³l
legalÃ¡bb 10 csak ÃºszÃ³ kaszÃ¡rnya. Mivel a hajÃ³k kedvezÅ‘tlen irÃ¡nyÃº szelekkel talÃ¡ltÃ¡k magukat szemben,
megfordultak, Ã©s visszatÃ©rtek Cadizba. NapÃ³leon Boulogne-ban vÃ¡rta az invÃ¡ziÃ³s erÅ‘kkel, hogy Villeneuve kiharcolja a
24 Ã³rÃ¡s erÅ‘fÃ¶lÃ©nyt a La Manche-on, Ã©s a francia erÅ‘k dÃ©lre fordulÃ¡sa sÃºlyos csapÃ¡skÃ©nt Ã©rintette. MeghiÃºsult
alkalom az invÃ¡ziÃ³ra. Nem maradt mÃ¡s hÃ¡tra, mint szÃ©lnek bocsÃ¡tani az invÃ¡ziÃ³s erÅ‘ket. A csÃ¡szÃ¡r Ãºjabb szÃ¡razfÃ
hadjÃ¡ratokat forgatott a fejÃ©ben. Hamarosan elkÃ©szÃ¼ltek az auszterlitzi csata tervei. ,,Milyen tengerÃ©szet... milyen
admirÃ¡lis!" Nem ismeretes egÃ©szÃ©ben, hogy a csÃ¡szÃ¡ron mekkora dÃ¼hkitÃ¶rÃ©s tombolt a hÃ-r hallatÃ¡ra. Ami Villenue
Ã¶t illette, a csÃ¡szÃ¡r szemÃ©ben Ã¶rÃ¶kre le lett Ã-rva. Egy pillanatÃ¡ban mÃ©g hadbÃ-rÃ³sÃ¡g elÃ© is akarta Ã¡llÃ-tani. VÃ©
megelÃ©gedett azzal, hogy helyettest keres neki. Addig is a flotta induljon a FÃ¶ldkÃ¶zi-tenger irÃ¡nyÃ¡ba, hasznÃ¡lja ki az
elsÅ‘ kedvezÅ‘ alkalmat, Ã©s a GibraltÃ¡ri-szorost elhagyva NÃ¡poly felÃ© folytassa ÃºtjÃ¡t. ÃštkÃ¶zben habozÃ¡s nÃ©lkÃ¼l tÃ¡
meg minden olyan ellensÃ©ges hajÃ³hadat, mely vele azonos erejÅ± vagy gyengÃ©bb. Å‘felsÃ©ge dÃ¶ntÅ‘ csatÃ¡t kÃ-vÃ¡n, ne
Ã©rdekli a vesztesÃ©g, ha hajÃ³it hÅ‘si harcban veszÃ-ti el. Villeneuve, megsejtve, hogy kegyvesztett lett, fegyelmezetten
kijelenti: ,,Ha Å‘felsÃ©ge Ãºgy tartja, hogy a flotta sikerÃ©hez elÃ©gsÃ©ges, hogy annak bÃ¡torsÃ¡ga Ã©s karaktere legyen, mi
megteszek, hogy elÃ©gedett legyen." A sorsdÃ¶ntÅ‘ Ã©s tragikus esemÃ©nyek a tengeren pedig mÃ©g csak alig voltak sejthet
A francia Ã©s spanyol flotta Cadiz kikÃ¶tÅ‘jÃ©ben horgonyzott, a tengeren angol felderÃ-tÅ‘ hajÃ³k cirkÃ¡ltak, Nelson pedig a
lÃ¡tÃ³hatÃ¡r mÃ¶gÃ¶tt vÃ¡rt, hÃ¡tha sikerÃ¼l az ellensÃ©get a nyÃ-lt tengerre csalogatni. KÃ¶zben alaposan felkÃ©szÃ¼lt az
elkÃ¶vetkezÅ‘ csatÃ¡ra. Amikor Ã¡tvette az angol flotta ezen rÃ©szÃ©nek parancsnoksÃ¡gÃ¡t, gyakran Ã¶sszehÃ-vta hajÃ³inak
parancsnokait hosszÃº beszÃ©lgetÃ©sekre, amelyekben kifejtette nÃ©zeteit az elÅ‘ttÃ¼k Ã¡llÃ³ harccal kapcsolatban. IrÃ¡nyelv
ezenkÃ-vÃ¼l Ã-rÃ¡sba foglalta hÃ-res, a tengeri hadviselÃ©s elmÃ©letÃ©nek tÃ¶rtÃ©netÃ©ben remekmÅ±nek szÃ¡mÃ-tÃ³
MemorandumÃ¡ban. Villeneuve admirÃ¡lis Cadizban ugyancsak Ã¶sszehÃ-vta parancsnokait, hogy kiossza a harcra
vonatkozÃ³ utasÃ-tÃ¡sokat. A fennmaradt dokumentumok tanÃºsÃ¡ga szerint eltalÃ¡lta Nelsonnak a Memorandumba foglalt

taktikÃ¡ja nagy rÃ©szÃ©t. Egy sor nagyon helyes utasÃ-tÃ¡st adott annak megbÃ©nÃ-tÃ¡sÃ¡ra. Mindez azonban hiÃ¡bavalÃ³ vo
szerencsÃ©tlen admirÃ¡lis kÃ©ptelen volt bÃ¡rmit is elÃ©rni olyan tisztekkel, akik az Å‘ Ã©rtÃ©kelÃ©se szerint is nehÃ©zkesek,
passzÃ-vak Ã©s tehetetlenek voltak, rÃ¡adÃ¡sul hajÃ³ik is rosszul voltak felszerelve. Egy ilyen had Ã©lÃ©n futott ki Villeneuve
admirÃ¡lis 1805. oktÃ³ber 21-Ã©n reggel CadizbÃ³l. Helyettese, Rosily mÃ©g Ãºton volt a csÃ¡szÃ¡r sokkal mÃ©rtÃ©kletesebb
megbÃ-zÃ¡saival. NapÃ³leon ezeket nem juttatta el Villeneuve-nek. Lehet, hogy azt gondolta, Ãºgysem indul el, ezÃ©rt
fÃ¶lÃ¶slegesnek tartotta elkÃ¼ldeni Å‘ket. Ebben az esetben ez vÃ©gzetes hiba volt. EzÃ©rt a csÃ¡szÃ¡r nemsokÃ¡ra flottÃ¡jÃ¡v
fizet, 10 Ã©vvel kÃ©sÅ‘bb pedig a trÃ³nnal.{mospagebreak title=A trafalgari csata}

A trafalgari csata A franciÃ¡k mÃ¡r indulÃ¡skor elmulasztottÃ¡k fregattjaikat felderÃ-tÃ©sre kÃ¼ldeni. Ezzel ellentÃ©tben az
angolok rÃ¶gtÃ¶n Ã©rtesÃ¼ltek rÃ³la, hogy az ellensÃ©g elhagyta a kikÃ¶tÅ‘t. Kora dÃ©lelÅ‘tt mÃ¡r a kÃ©t flotta lÃ¡tÃ³tÃ¡volsÃ
kerÃ¼lt egymÃ¡ssal. Nelson tudta, hogy mi tÃ¶rtÃ©nik, Ã©s vÃ¡rta a talÃ¡lkozÃ¡st. Ezzel szemben Villenuve-ot kellemetlen
meglepetÃ©skÃ©nt Ã©rte, hogy mÃ¡ris megpillantotta a brit hajÃ³k Ã¡rbocait. Nyomban megfordult, hogy hajÃ³ival visszatÃ©rjen
Cadizba. A rosszul vÃ©grehajtott manÅ‘ver miatt megbomlott a felsorakozÃ¡si rend. A szÃ¶vetsÃ©gesek szÃ¡mbeli fÃ¶lÃ©nybe
voltak. 18 francia Ã©s 15 spanyol sorhajÃ³, valamint 5 fregatt, azaz 38 hajÃ³ Ã¶sszesen 3000 Ã¡gyÃºval Ã©s 30 000 fÅ‘nyi
szemÃ©lyzettel Nelson 27 sorhajÃ³ja Ã©s 4 fregattja ellen, amelyeken 2500 Ã¡gyÃº Ã©s 20 000 fÅ‘nyi szemÃ©lyzet volt. A brite
az oktÃ³ber 9-i memorandumba foglaltaknak megfelelÅ‘en oldalrÃ³l kÃ¶zeledtek az ellensÃ©ghez, kÃ©t pÃ¡rhuzamos
oszlopban szÃ¡ndÃ©koztÃ¡k Ã¡ttÃ¶rni az ellensÃ©ges hajÃ³oszlopot, Ã-gy megszakÃ-tva az addigi hagyomÃ¡nyt, a pÃ¡rhuzamo
vonalban folytatott, egy-egy hajÃ³ pÃ¡rharcÃ¡n alapulÃ³ harcfelfogÃ¡st. Villeneuve ilyet nem vÃ¡rhatott el kapitÃ¡nyaitÃ³l. A
kÃ¶vetkezÅ‘ket jegyezte fel: ,,.Mi csak a harci felsorakozÃ¡st tudjuk elfoglalni, ami elÃ©gsÃ©ges az ellensÃ©gnek, nincs
eszkÃ¶zÃ¶m, idÅ‘m, sÅ‘t lehetÅ‘sÃ©gem se, hogy valami mÃ¡ssal prÃ³bÃ¡lkozzam olyan parancsnokokkal, akikre kÃ©t tengerÃ
hajÃ³i vannak bÃ-zva, Ã©s akik nagy rÃ©szÃ©nek soha semmifÃ©le mÃ¡s elkÃ©pzelÃ©s nem jutott az eszÃ¼kbe". A parancso
Ã-gy fejezte be: ,,Minden hajÃ³parancsnoknak inkÃ¡bb a sajÃ¡t bÃ¡torsÃ¡gÃ¡ra Ã©s a dicsÅ‘sÃ©g elnyerÃ©se irÃ¡nti vÃ¡gyÃ¡ra k
tÃ¡maszkodnia, mint az admirÃ¡lis jelzÃ©seire, aki lehet, hogy maga is a harccal Ã©s a fÃ¼stbe borult hajÃ³jÃ¡val valÃ³
elfoglaltsÃ¡gÃ¡ban nincs tÃ¶bbÃ© abban a helyzetben, hogy kÃ¼ldje azokat... Minden kapitÃ¡ny, aki a harcon kÃ-vÃ¼l marad,
nem lesz a sajÃ¡t helyÃ©n..." EgyÃ©b bajai mellett Villeneuve-nak Ã³vnia kellett a spanyolokkal valÃ³ viszonyÃ¡t is. A
kÃ¶zÃ¶ttÃ¼k levÅ‘ addigi Ã©s kÃ©sÅ‘bbi kapcsolat egyarÃ¡nt azt mutatta, hogy a kÃ©t nemzet flottÃ¡inak szÃ¶vetsÃ©ge ritkÃ¡n
fenn sÃºrlÃ³dÃ¡sok nÃ©lkÃ¼l. Nos, hadd mondjuk ki, hogy a spanyolok szÃ-vbÅ‘l gyÅ±lÃ¶ltÃ©k a franciÃ¡kat, pusztÃ¡n kÃ©nysz
lÃ©ptek velÃ¼k szÃ¶vetsÃ©gre. Ugyanaz a Gravina admirÃ¡lis, aki mÃ¡r hat hÃ³napja egyÃ¼tt hajÃ³zott Villeneuve-vel, hogy
az oldalÃ¡n TrafalgÃ¡rnÃ¡l harcoljon az angolok ellen, 12 Ã©vvel azelÅ‘tt Hood brit admirÃ¡lissal a franciÃ¡k ellen csatÃ¡zott
ToulonnÃ¡l. Emellett a spanyolok nem voltak a franciÃ¡k parancsnoksÃ¡ga alatt. A francia admirÃ¡lis kÃ©nytelen volt nagyon
Ã³vatosan felÃ¡llÃ-tani a hadrendet. Ehhez a hadrendhez viszont senki sem tartotta magÃ¡t. A nyÃ-lt Ã³ceÃ¡non gyenge
Ã©szaknyugati szÃ©l fÃºjdogÃ¡lt. Az enyhe szÃ©l miatt kis sebessÃ©ggel haladhatott a flotta, ezÃ©rt minden manÅ‘ver nagyon
lassÃº volt. Az angol flotta kÃ©t pÃ¡rhuzamos oszlopban lassan kÃ¶zeledett nyugat felÅ‘l. Az Ã©szaki 12 egysÃ©get Nelson
altengernagy vezÃ©nyelte a Victory nevÅ±, 100 Ã¡gyÃºval felfegyverzett zÃ¡szlÃ³shajÃ³n. A dÃ©li, 15 hajÃ³bÃ³l Ã¡llÃ³ oszlopot
helyettese, Collingwood vezette a szintÃ©n 100 Ã¡gyÃºval felfegyverzett Royal Sovereign sorhajÃ³n. EgyikÃ¼k sem tartotta
magÃ¡t a megbeszÃ©ltekhez: hajÃ³ikkal a biztonsÃ¡g Ã©rdekÃ©ben nem harmadikak vagy negyedikek voltak a sorban, hanem
elsÅ‘k az oszlop Ã©lÃ©n attÃ³l a vÃ¡gytÃ³l vezÃ©relve, hogy minÃ©l elÅ‘bb harcba lendÃ¼lhessenek. Nelsont hajÃ³jÃ¡nak kapit
hiÃ¡ba kÃ©rlelte, hogy ezt az Ã©letveszÃ©lyes helyet engedje Ã¡t egy mÃ¡sik hajÃ³nak. A Victory orrÃ¡t az ellensÃ©g Ã©s korÃ
legnagyobb hajÃ³ja felÃ©, a Santissima trinidad felÃ© irÃ¡nyÃ-totta, amely nÃ©gy fedÃ©lzetÃ©n 130 Ã¡gyÃºval volt felszerelve.
gondolta ugyanis, hogy az ellensÃ©g parancsnoka azon a hajÃ³n van. A brit flotta tÃ¡madÃ¡sba lendÃ¼lt, Ã©s felszÃ¡llt a
vezÃ©rhajÃ³n a tÃ¶rtÃ©nelmi jelzÃ©s: ,,Anglia vÃ¡rja, hogy mindenki hajtsa vÃ©gre kÃ¶telessÃ©gÃ©t." Villeneuve kÃ©sÅ‘bb hÃ
Ã¡rbocra a parancsnoki lobogÃ³t. HajÃ³ja tizedik volt a sorban. A Victory elfordult, Ã©s a nÃ©gyfedÃ©lzetes hajÃ³ mÃ¶gÃ¶tt a
Bucentaure hajÃ³nÃ¡l keresett Ã¡ttÃ¶rÃ©si rÃ©st. Collingwood megelÅ‘zte Ã¶t, sÅ‘t sajÃ¡t csoportjÃ¡nak a hajÃ³it is. A Royal
Sovereign egy ideig egymaga vÃ-vott elkeseredett kÃ¼zdelmet az ellensÃ©ges hajÃ³kkal. A Victory, elhaladva a
Bucentaure, Villeneuve zÃ¡szlÃ³shajÃ³ja mellett, sortÃ¼zet adott le Ã¶sszes Ã¡gyÃºjÃ¡bÃ³l annak az oldalÃ¡ba. A hatÃ¡s
szÃ¶rnyÅ± volt, minthogy minden lÃ¶vedÃ©k cÃ©lba talÃ¡lt. A Bucentaure oldala hatalmas reccsenÃ©ssel beomlott. Egy pillana
alatt 400 ember lelte rajta halÃ¡lÃ¡t. A Victory ezutÃ¡n Ã¡dÃ¡z harcba lendÃ¼lt a francia Redutable-lel, mÃ-gnem
Ã¶sszeÃ¼tkÃ¶zÃ¶tt vele, Ã-gy a kÃ©t hajÃ³ legÃ©nysÃ©ge kÃ¶zelharcba kezdett. A francia hajÃ³ kapitÃ¡nya, Jean Jacques Lu
kikÃ©pezte legÃ©nysÃ©gÃ©t az ilyen harcformÃ¡ra is. Az Ã¡rbockosarakban jÃ³ cÃ©lÃ¶vÅ‘ muskÃ©tÃ¡sok voltak. Az egyikÃ¼l
megpillantotta Nelsont aranysÃºjtÃ¡sokkal Ã©s kitÃ¼ntetÃ©sekkel dÃ-szÃ-tett egyenruhÃ¡jÃ¡ban, Ã©s cÃ©lba vette. 1 Ã³ra 30 p
lehetett, amikor lÅ‘tt. A lÃ¶vedÃ©k, mely a vÃ¡llÃ¡n Ã©rte a tengernagyot, Ã¡thatolt a tÃ¼dejÃ©n Ã©s gerincÃ©n. A sÃºlyosan
sebesÃ¼lt admirÃ¡lis kÃ©t Ã³ra mÃºlva, miutÃ¡n Ã©rtesÃ¼lt flottÃ¡ja gyÅ‘zelmÃ©rÅ‘l, belehalt sebesÃ¼lÃ©sÃ©be. A Victoryt kÃ
Temeraire mentette meg, harckÃ©ptelennÃ© tÃ©ve Lucas hajÃ³jÃ¡n 200 embert. A Victory alaposan megrongÃ¡lva kerÃ¼lt ki a
harcbÃ³l, fedÃ©lzetÃ©n a halÃ¡losan sebesÃ¼lt Nelsonnal. Ezt a hajÃ³t mint mÃºzeumhajÃ³t a mai napig Å‘rzi a brit
haditengerÃ©szet, a Royal Navy, utolsÃ³ Ã¶rÃ¶k horgonyhelyÃ©n, a TemzÃ©n. KÃ¶zben az angolok sorra tettÃ©k harckÃ©ptel
a szÃ¶vetsÃ©ges hajÃ³kat. A francia Bucenaure Ã©s a Santissima - Trinidad az angol hajÃ³k fÅ‘ cÃ©lpontjai, segÃ-tettek
egymÃ¡snak, ahogy csak tudtak, de vÃ©gÃ¼l is elvesztettÃ©k Ã¶sszes Ã¡rbocukat, Ã©s harckÃ©ptelennÃ© vÃ¡ltak. Az admirÃ
hajÃ³jÃ¡n akkor a mÃ¡sodhadnagy parancsnokolt, a parancsnok Ã©s helyettese is megsebesÃ¼ltek. Villeneuve, hogy
megmentse a flotta megmaradt rÃ©szÃ©t, mÃ¡sik hajÃ³ra akart szÃ¡llni, viszont egyetlenegy csÃ³nak sem volt hasznÃ¡lhatÃ³.
VÃ©gÃ¼l sikerÃ¼lt elhagynia a mÃ¡r-mÃ¡r sÃ¼llyedÅ‘ hajÃ³t. A spanyol elÅ‘vÃ©d megadÃ¡sÃ¡val 17 Ã³ra 15 perckor vÃ©get Ã
Ã¼tkÃ¶zet. Egyetlen angol hajÃ³ sem veszett el, 7 francia Ã©s 12 spanyol hajÃ³ adta meg magÃ¡t. A tÃ¶bbi szÃ¶vetsÃ©ges
hajÃ³ Cadiz felÃ© vonult vissza a sÃºlyosan sebesÃ¼lt Gravina parancsnoksÃ¡gÃ¡val. KÃ©sÅ‘bb ugyan belehalt sÃ©rÃ¼lÃ©sei
Ã¡m sikerÃ¼lt megmentenie hajÃ³jÃ¡t, a Principe-de-Asturias't. Ã–sszesen 9 francia Ã©s spanyol hajÃ³ menekÃ¼lt Ã-gy meg.
Az elÅ‘vÃ©d 4 hajÃ³ja - mely a harc elejÃ©n Nelson manÅ‘vere miatt jÃ³llehet kimaradt a csatÃ¡bÃ³l, kÃ©sÅ‘bb sÃºlyos sÃ©rÃ¼
szenvedett - most a nyÃ-lt Ã³ceÃ¡n felÃ©, nyugatnak fordult Dumanoir vezetÃ©sÃ©vel, hogy egy kicsit Ã¶sszeszedje magÃ¡t.

Collingwood Ã¡tvette az angol flotta irÃ¡nyÃ-tÃ¡sÃ¡t, most mÃ¡r hazafelÃ© menet, GibraltÃ¡r irÃ¡nyÃ¡ba. Az idÅ‘jÃ¡rÃ¡s rosszra fordult. ErÅ‘s dÃ©lnyugati szÃ©l korbÃ¡csolta az Ã³ceÃ¡nt. A vihar Trafalgar Ã©les sziklÃ¡jÃº partjai felÃ© sodorta a csatÃ¡ban megtÃ©pÃ¡zott hajÃ³kat. Egyforma bajba kerÃ¼ltek mind a gyÅ‘ztesek, mind a velÃ¼k haladÃ³ foglyaik is. Collingwoodnak is el kellett hagynia hajÃ³jÃ¡t, Ã©s a Royal Soveraigne-t az Euryalus fregatt vontatta. A vihar nagy erÅ‘vel tombolt, Ã©s ha a szÃ©l nem fordul Ã©szaknyugatnak, bizonyosan minden hajÃ³ darabokra tÃ¶rt volna a partnak csapÃ³dva. Ã•gy is megsemmisÃ¼lt nÃ©hÃ¡ny, tÃ¶bb szÃ¡z emberrel egyÃ¼tt, sÅ‘t olyasmi is elÅ‘fordult, hogy a gyÅ‘ztes legÃ©nysÃ©g a legyÅ‘zÃ¶ttek foglya lett. Collingwood, lÃ¡tva, hogy nem tudja megÅ‘rizni az Ã¶sszes zsÃ¡kmÃ¡nyolt hajÃ³t, beleegyezett, hogy felgyÃºjtsÃ¡k vagy elsÃ¼llyesszÃ©k a legrosszabb Ã¡llapotban levÅ‘ket. GibraltÃ¡rba a britek megtÃ©pÃ¡zott, de hiÃ¡nytalan flottÃ¡val Ã©rkeztek, valamint a zsÃ¡kmÃ¡nyul szerzett maradÃ©k ellensÃ©ges hajÃ³kkal Ã©s 7000 hadifogollyal. Dumanoire hajÃ³ibÃ³l 4 Plymouthba Ã©rkezett fogolykÃ©nt, miutÃ¡n a nyÃ-lt tengeren november 4-Ã©n legyÅ‘zte Å‘ket egy 4 sorhajÃ³bÃ³l Ã©s 4 fregattbÃ³l Ã¡llÃ³ a csoport. A franciÃ¡k itt hÅ‘siesen harcoltak, Ã©s csak akkor adtÃ¡k meg magukat, amikor hajÃ³ik mÃ¡r irÃ¡nyÃ-thatatlannÃ¡ vÃ¡ltak. Ã•gy fejezÅ‘dÃ¶tt be az az esemÃ©nysor, amely azon a napon kezdÅ‘dÃ¶tt, amikor Villeneuve a touloni erÅ‘k parancsnoka lett - egy Ã©vvel Trafalgar elÅ‘tt. Ez a szerencsÃ©tlen ember nem sokkal Ã©lte tÃºl legyÅ‘zÅ‘jÃ©t. A britek nÃ©gyh fogsÃ¡g utÃ¡n szabadon engedtÃ©k, de 1806. Ã¡prilis 21-Ã©n, nÃ©hÃ¡ny nappal visszatÃ©rte utÃ¡n holtan talÃ¡ltÃ¡k egy hotelb Rennes vÃ¡rosÃ¡ban. Ã–ngyilkossÃ¡g? GyilkossÃ¡g? Politikai bÅ±ntÃ©ny? HalÃ¡lÃ¡nak kÃ¶rÃ¼lmÃ©nyeire sohasem derÃ¼lt fÃ

A hajÃ³mÃºzeum VÃ©gezetÃ¼l ejtsÃ¼nk nÃ©hÃ¡ny szÃ³t mÃ©g egyszer a gyÅ‘ztes admirÃ¡lisrÃ³l Ã©s hajÃ³jÃ¡rÃ³l. A Victoryb mint emlÃ-tettÃ¼k, mÃºzeum lÃ©tesÃ¼lt, Ã©s Ã©vente tÃ¶bb tÃ-zezer turista keresi fel. Az akkor kivÃ¡lÃ³ hadihajÃ³ gerincÃ©t jÃºlius 23-Ã¡n fektettÃ©k le Å‘felsÃ©ge Chthami hajÃ³Ã©pÃ-tÅ‘ Ã¼zemÃ©ben. Csakhogy 1758 kÃ¼lÃ¶nÃ¶sen sikeres Ã©vnek a brit hadiflotta tÃ¶rtÃ©netÃ©ben. Az angol hajÃ³k dÃ¶ntÅ‘ gyÅ‘zelmek egÃ©sz sorÃ¡t arattÃ¡k, Ã-gy hamarosan kiderÃ¼lt, hogy nem is olyan sÃ¼rgetÅ‘ az Ãºj elsÅ‘ osztÃ¡lyÃº sorhajÃ³ megÃ©pÃ-tÃ©se. EzÃ©rt egy idÅ‘re leÃ¡llÃ-tottÃ¡k a munkÃ¡latokat, Ã© csak 1765. mÃ¡jus 7-Ã©n bocsÃ¡tottÃ¡k vÃ-zre. Ez a szokatlanul lassÃº Ã©pÃ-tÃ©s jÃ³t tett a Victorynak: a hÃ©t esztendeig tart Ã©pÃ-tÃ©s alatt tÃ¶lgyfagerince Ã©s bordÃ¡zata teljesen beÃ©rett. NagyszerÅ± hajÃ³nak bizonyult. KÃ¶zepesen hullÃ¡mzÃ³ vÃ teljes vitorlÃ¡zattal 8 csomÃ³s sebessÃ©gre volt kÃ©pes. SÃºlya 2162 tonna volt, de az Ã¶sszes felszerelÃ©ssel egyÃ¼tt csaknem 3500 tonnÃ¡t nyomott. Fegyverzete is fÃ©lelmetes volt. Az alsÃ³ Ã¡gyÃºfedÃ©lzeten 30 darab 32 fontos, a kÃ¶zÃ©psÅ 28 darab 24 fontos, mÃ-g a felsÅ‘n 12 darab 12 fontos Ã¡gyÃºt hordozott. Ezt az orrban 2 darab 68 fontos, a taton pedig kÃ©t 12 fontos tarack egÃ©szÃ-tette ki. (Az Ã¡gyÃºkat akkoriban aszerint osztÃ¡lyoztÃ¡k, hogy mekkora sÃºlyÃº golyÃ³ kilÃ¶vÃ©sÃ©r volt kÃ©pes. A 32 fontos tehÃ¡t azt jelenti, hogy a fegyver 14,5 kg-os lÃ¶vedÃ©ket tÃ¼zelt.) Ezzel egy tengeri mÃ©rfÃ¶ld - 1852 mÃ©ter - tÃ¡volsÃ¡gbÃ³l kÃ©t lÃ¡b vastag tÃ¶lgyfagerendÃ¡t lehetett Ã¡tÃ¼tni! De nemcsak a Victory fegyverzete Ã©s mÃ©rete lenyÅ±gÃ¶zÅ‘, hanem az Ã¡ra is. 63 176 fontot fizetett Ã©rte a Royal Navy. (AkkortÃ¡jt 10 font Ã©vi jÃ¶vedelem csinos kis vagyonnak szÃ¡mÃ-tott!) Ezen a hatalmas hajÃ³n 850 fÅ‘ szolgÃ¡lt. Minden Ã¡gyÃºhoz 12 tÃ¼zÃ©r tartozott Ã©s egy gyerek, a ,,boy" vagy ,,monkey". A brit haditengerÃ©szetnÃ©l 7-14 fiÃºt alkalmaztak arra, hogy a fenÃ©kbÅ‘l az Ã¡gyÃºkhoz hordjÃ¡k a gyapjÃº- vagy vÃ¡szonzsÃ¡kokba csomagolt lÅ‘port, mÃ©ghozzÃ¡ futÃ³lÃ©pÃ©sben! A gyorsasÃ¡g mindennÃ©l fontosabb egy hadihajÃ³n. Nelson egyik vesszÅ‘paripÃ¡ja az volt, hogy a tÃ¼zÃ©rek akÃ¡r vaksÃ¶tÃ©tben is villÃ¡mgyorsan tÃ¶ltsÃ©k Ãºjra az Ã¡gyÃºkat. Az Ã¡llandÃ³ gyakorlatozÃ¡snak meg is lett az eredmÃ©nye. A brit hadihajÃ³kon mindÃ¶ssze 90 mÃ¡sodperc telt el kÃ©t oldalsortÅ±z leadÃ¡sa kÃ¶zÃ¶tt. A francia Ã©s spanyol hajÃ³k ,,tÅ±zgyorsasÃ¡ga" 5-6 perc volt. A brit hajÃ³tÃ¼zÃ©rsÃ©g hatÃ©konysÃ¡gÃ¡t segÃ-tette az is, hogy az Ã¡gyÃºkon az akkoriban legkorszerÅ±bbnek szÃ¡mÃ-tÃ³ csappantyÃºs gyÃºtÃ³kat hasznÃ¡ltÃ¡k, mÃ-g a franciÃ¡k Ã©s a spanyolok az elavult kanÃ³cos elsÃ¼tÃ©st. A hajÃ³ Ã©s legÃ©nysÃ©ge messzemenÅ‘en teljesÃ-tette az irÃ¡nta tÃ¡masztott elvÃ¡rÃ¡sokat, akÃ¡rcsak legendÃ¡s parancsnoka. Nelsonnak az volt a kÃ-vÃ¡nsÃ¡ga, hogy ne tengerÃ©sztemetÃ©sben rÃ©szesÃ-tsÃ©k, hanem holttestÃ©t vigyÃ©k haza AngliÃ¡ba. Ez a kÃ©rÃ©s azonban kemÃ©ny t Ã¡llÃ-totta a hajÃ³ kapitÃ¡nyÃ¡t, Hardyt. A flotta a legkÃ¶zelebbi brit tÃ¡maszpontra, GibraltÃ¡rba hajÃ³zik, Ã©s ott majd valamelyest helyrehozzÃ¡k a hajÃ³kat. Igen Ã¡m, de mi legyen addig Nelson holttestÃ©vel? A hajÃ³ orvosÃ¡nak mentÅ‘ Ã¶tlete tÃ¡madt... A Victoryn ember nagysÃ¡gÃº hordÃ³kban tÃ¡roltÃ¡k a brandyt Ã©s a bort. Beatty doktor azt javasolta a kapitÃ¡nynak, hogy az admirÃ¡lis holttestÃ©t helyezzÃ©k hordÃ³ba, majd tÃ¶ltsÃ©k azt fel brandyvel, Ã©s szorosan zÃ¡rjÃ¡k le. Amikor a hajÃ³ 3 hÃ³nap mÃºlva befutott Portsmouth kikÃ¶tÅ‘jÃ©be, Nelson holttestÃ©t teljes Ã©psÃ©gben talÃ¡ltÃ¡k. A londoni Szent PÃ¡l-szÃ©kesegyhÃ¡zban helyeztÃ©k Ã¶rÃ¶k nyugalomra. Trafalgar nevÃ©t a brit fÅ‘vÃ¡ros egyik legszebb tere viseli, amelynek kÃ¶zepÃ©n hatalmas oszlop tetejÃ©n ott Ã¡ll Nelson szobra. AzÃ© a tengerÃ©szÃ©, aki megmentette AngliÃ¡t az ide megszÃ¡llÃ¡stÃ³l. Az angol flottÃ¡nak nemcsak a gyÅ‘zelme volt mÃ©rhetetlen, hanem e gyÅ‘zelem kÃ¶vetkezmÃ©nyei is. Trafalgar utÃ¡n hosszÃº idÅ‘re megszÅ±nt a francia Ã©s spanyol flotta jelenlÃ©te az Ã³ceÃ¡nokon. Nagy-Britannia invÃ¡ziÃ³jÃ¡na veszÃ©lye elhÃ¡rult egÃ©szen a mÃ¡sodik vilÃ¡ghÃ¡borÃºig. Anglia a vilÃ¡g legerÅ‘sebb tengeri hatalmÃ¡vÃ¡ vÃ¡lt, elsÅ‘bbsÃ©g megtartva minden tengeren tÃ¶bb mint szÃ¡z elkÃ¶vetkezÅ‘ Ã©vig.forrÃ¡s: http://www.hetnap.co.yu/7.11/CIKK09.html